

معناشناسی خلق و امر در قرآن از دیدگاه تفاسیر

حمید شکراللهی

چکیده

استوارترین و مطمئن ترین روش در شرح آیات، ره یابی به عمق معنای واژگان قرآن است که بایستی به این مهم جامه عمل پوشاند تا به تفسیری در خور با مراد خدای حکیم دست یافت. پژوهش حاضر در صدد تبیین جایگاه معنایی واژه خلق و امر با الهام از روش ایزوتسو است. این پژوهش به معناشناسی واژه خلق و امر در قرآن و روایات پرداخته است

نتیجه ی بررسی معنا شناسی واژگانی خلق و امر بر پایه ی معنای اساسی و با مطالعه ی جهان بینی و فرهنگ قومی عرب جاهلی در پیش از اسلام این است که این واژه در قبل از اسلام نیز کاربرد داشته و معنای اصلی واژه خلق و امر و دیگر واژه های مترادف آن، معنایی دقیق تری را شامل می شوند.

در گام دوم مطالعات متنی خلق و امر، به تعریف خلق و امر و واژه های کلیدی و جهان بینی خلق و امر بر اساس روش معنا شناسانه می پردازد. در گام سوم میدان های معنا شناسی واژه ها و عبارت های هم معنا «مترادف»، تفاوت بین خلق و امر، گستردگی میدان معنا شناسی خلق و امر در قرآن، چگونگی گستردگی آیات در این میدان را بیان می کند. جهان ما جهان «خلق» و «امر» پروردگار می باشد. «کلمه» خدا، با «امر» خدا، به «خلق» تبدیل می شود. «الرَّوْح» عامل اجرای «امر» الهی در تبدیل (تنزیل) «کلمه» به «خلق» است. همچنین «روح» خدا در «حیات» دادن و «وحی» در جهان ما حضور مستقیم دائمی دارد.

واژه خلق به معنای ایجاد است اما واژه امر که مقابل خلق به کار می رود از دیدگاه علامه طباطبایی به معنای عالم مجردات و از دیدگاه آیه الله مکارم شیرازی به معنای تدبیر و اداره جهان و مخلوقات می باشد.

کلید واژه ها: زبان شناسی، معنا شناسی، خلق، امر، قرآن